

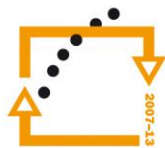
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Určovací seminář škůdců v potravinářství - řád brouci (Coleoptera)

Ing. Jana Sedláčková, Ph.D.

Ústav veterinární ekologie
a ochrany životního prostředí

Řád: Brouci

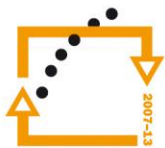
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

- řád druhově početný a rozmanitý tvarově i velikostně
- tělo mají zpevněné chitinem
- první pár křídel mají přeměněn v krovky, většinou kryjí celý zadeček, druhý, blanitý pár je pod nimi složen
- některé druhy mají křídla vyvinutá jen částečně, nebo jsou bezkřídlé
- mají kousací ústní ústrojí
- živí se rostlinnou potravou, odumřelou organickou hmotou, někteří jsou draví
- larvy brouků mají vyvinutou hlavu, většinou tři páry noh, některé druhy nohy nemají
- larvy mají kousací ústní ústrojí a živí se různými druhy potravy
- kukly mají většinou volné, křídla a nohy mají zvláštní kukelní pochvu
- některé druhy jsou významnými škůdci skladovaných produktů.

Pilous černý (*Sitophilus granarius*)

Pilous rýžový (*Sitophilus oryzae*)

Biologie:

- hlava je prodloužena v nosec,
- proměna dokonalá,
- vývoj se téměř zastavuje při teplotách pod 13 °C,
- samice vrtá otvor do zrna pomocí nosce a klade jedno vejce do zrna,
- za den jsou nakladena 2 – 3 vajíčka, za celý život i několik set,
- larva vyjídá vnitřek zrna a kuklí se v něm,
- pilous obecný je bezkřídlý, pilous rýžový létá,
- při nepřítomnosti zrna napadají vlasové špagety, makaróny, luštěniny, kaštiny, žaludy, sušenky pro psa...

Pilous černý

Pilous rýžový

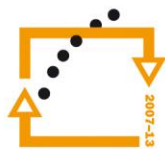
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

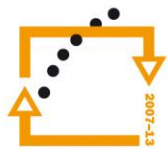
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Pilous černý

Pilous rýžový

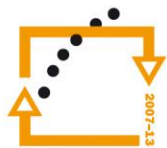
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zrno napadené pilousem

Pilous černý (*Sitophilus granarius*)

Pilous rýžový (*Sitophilus oryzae*)

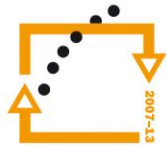
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Charakteristické znaky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - najdeme ho ve skladech, silech, mlýnech... - preferují vnitřek hromad obilí, - při napadení obilí jeho teplota stoupá, protože výkaly pilousů fermentují, - vzniká oblast kondenzace vody.
<p>Škody</p>	<ul style="list-style-type: none"> - snížení kvality a kvantity zrna, - zrna je ztuhlé kvůli výkalům pilousů, - kondenzace způsobuje klíčení zrna.
<p>Šíření</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozšířeny v celé Evropě transportem,
<p>Prevence a hubení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - – 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Lesák skladištní (*Orayzaepphilus surinamensis*)

Biologie:

- brouci jsou hnědočervení,
- proměna dokonalá,
- vývoj se téměř zastavuje při teplotách pod 18 °C,
- samice naklade během života několik set vajíček,
- preferují pro vývoj teplotu 20 – 35 °C.
- napadají obilí narušené pilouši.

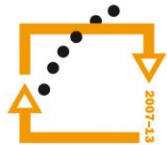
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Lesák skladištní (*Orayzaepphilus surinamensis*)

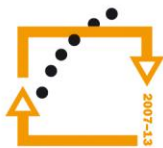
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

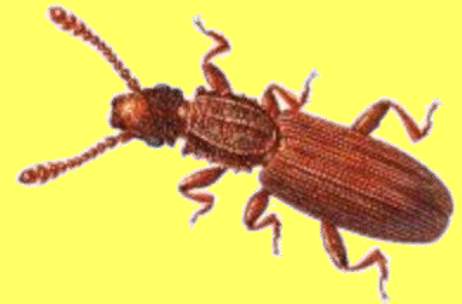
Charakteristické znaky	- napadá obilí narušené pilouši.
Škody	- lesák skladištní je často nacházen i v domácnostech.
Šíření	- s transporty napadených potravin.
Prevence a hubení	- skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - – 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Lesák moučný (*Cryptolestes ferrugineus*)

Biologie:

- brouci jsou tmavě rezaví,
- proměna dokonalá,
- vývoj trvá 70-80 dnů, 1-2 generace za rok
- larva je nažloutlá, hlava a poslední článek těla jsou červenohnědé,
- napadají obilí narušené pilou.

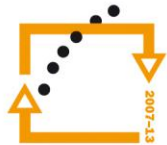
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Lesák moučný (*Cryptolestes ferrugineus*)

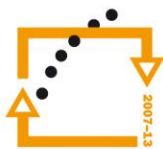
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	- napadá obilí narušené pilouši.
Škody	- na mouce, moučných výrobcích, v mlýnech a skladech mouky, obilovin, olejnin, - žije i v přírodě.
Šíření	- s transporty napadených potravin, - z volné přírody.
Prevence a hubení	- skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - – 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Červotoč spízní (*Stegobium paniceum*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- vývoj se téměř zastavuje při teplotách pod 13 °C,
- brouci jsou schopni letu,
- ve vytápěných místnostech jsou 2 – 3 generace za rok,
- potrava: produkty obsahující škrob, sušenky, starý chléb, polévkové kostky, nudle, psí suchary.

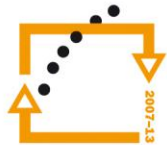
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Červotoč spízní (*Stegobium paniceum*)

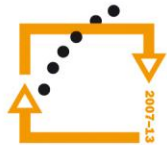
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - dospělec nepřijímá potravu a nepůsobí škodu požerem, - larvy mohou hladovět až 8 dní.
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - mají okrouhlé výletové otvory, - při opouštění potravin se brouci provrtávají přes papírové, plastové a hliníkové fólie.
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - s transporty napadených potravin.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - – 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Červotoč tabákový (*Lasioderma serricorne*)

Biologie:

- dospělec je červeno-hnědý,
- proměna dokonalá,
- vývoj se téměř zastavuje při teplotách pod 20 °C,
- samice naklade 10 - 100 vajíček mezi produkty,
- larva preferuje jako potravu tabákové výrobky, popř. oříšky, koření, rýži, sušené ryby atd.
- dospělí brouci potravu nepřijímají.

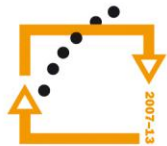
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Červotoč tabákový (*Lasioderma serricorne*)

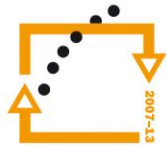
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - aktivní v noci, dospělec dobře létá, - larvy umírají při teplotách 13 °C.
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - larvy vrtají v napadeném produktu, - velké škody na tabáku a výrobcích, - starý tabák je napaden rychleji než čerstvý.
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - žije v tropech a subtropích, - ve skladech a provozech v mírném pásmu, - je importován a rozšiřován s dopravou.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - - 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

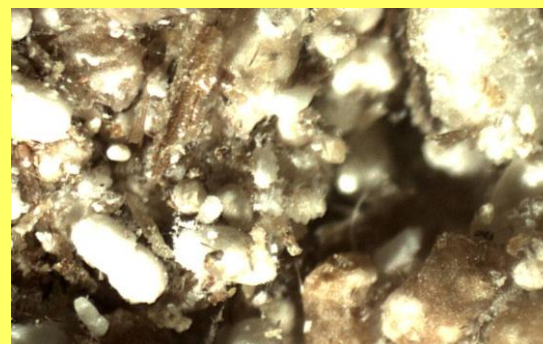
Potemník hnědý (*Tribolium castaneum*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- vývoj se při teplotách pod 20 °C téměř zastaví,
- potravou jsou hlavně obiloviny,
- napadají obilí po napadení pilouši,

dospělec

vajíčka

larva

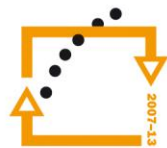
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

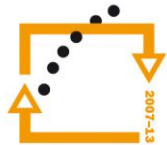
OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Potemník hnědý (*Tribolium castaneum*)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - žijí ve skladovaných produktech, - preferují pro vývoj teplotu 30 – 35 °C.
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - znečištění produktů, - napadené partie napadají i plísně, - produkty jsou zatuchlého, nakyslého zápachu.
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - po celé Evropě, - rozšiřování transportem komodit.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - – 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa ošetřit reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Potemník moučný (*Tenebrio molitor*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- samice klade během života několik set vajíček,
- dospělec je černý až hnědočerný, dlouhý a dobře létá,
- larva je žlutohnědá,
- potravou jsou rostlinné materiály, může napadat i produkty živočišného původu.

dospělec

larva

kukla

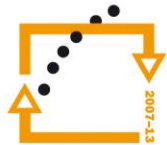
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Potemník moučný (*Tenebrio molitor*)

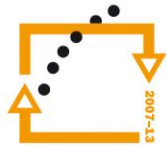
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - preferuje tmavá místa, - pokud se larvy šíří za pomoci ptáků, tak se skrývají v hnízdech - do domů mohou pronikat střechou, - chovají se jako potrava pro ptáky a ryby.
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - škody jsou omezené, - napadené mohou být pouze dlouhodobě uskladněné zásoby.
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - výskyt v celé Evropě.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - omezit dlouhodobé skladování, - odstranit prázdná hnízda ptáků, - chemické ošetření není nutné.

Potemník skladištní (*Tribolium confusum*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- dospělec je kaštanově hnědý, velký 3-4 mm,
- samice klade během života až 450 vajíček,
- larva je nažloutlá, na konci těla má hákovité výrůstky
- vývoj larvy trvá 1-2 měsíce, hluboko v substrátu,
- celkový vývoj trvá 83 dní při 18 °C,
- potravou jsou rostlinné materiály,

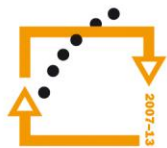
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Potemník skladištní (*Tribolium confusum*)

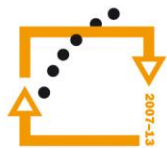
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - je teplomilný (při 0 °C hyne za 2 dny, při 50 °C již za 10 minut), zimu přečkává jen ve vytápěných provozech, - při zmáčknutí vydává typický zápach - napadený substrát zapáchá
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - napadá mouku, moučné výrobky, luštěniny, sušenou zeleninu, čokoládu, koření, ořechy atd. - vyskytuje se v silech, strojích, v prachu, v zámočcích způsobených housenkami zavíječů
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - transportem komodit.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - omezit dlouhodobé skladování, - – 20 °C na 7 dní, při + 50 °C po 10-15 min, - prázdná místa ošetřit reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Zrnokaz fazolový (*Acanthoscelides obtectus*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- brouci olivově hnědí s tmavohnědými skvrnami,
- samice klade na nebo mezi fazole 50 vajíček,
- larvy se zavrtávají do fazolí a živí se vnitřkem,
- potravou jsou fazole.

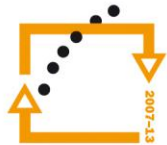
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zrnokaz fazolový (*Acanthoscelides obtectus*)

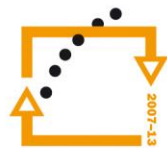
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	- v teplých oblastech mohou být fazole napadeny již na poli během růstu.
Škody	- fazole jsou znečištěné, - požer fazolí připomíná činnost červotoče proužkovaného na dřevu.
Šíření	- hlavně v teplých oblastech.
Prevence a hubení	- napadené fazole využíváme ke krmení, - skladování při teplotách pod 15 °C, - měření denně teploty ve sklad. centru - – 20 °C na 7 dní, při + 60 °C na 1 hod., - prázdná místa reziduálním přípravkem, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Zrnokaz hrachový (*Bruchus pisorum*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- brouci tmavě zbarvení, se světlou kresbou na krovkách
- samice klade vajíčka na semena hrachu již na poli,
- larvy se zavrtávají do hrachu a živí se vnitřkem,
- kuklí se zazátkovaná uvnitř hrachu,
- vývoj trvá okolo 70 dnů.

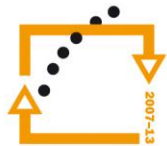
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zrnokaz hrachový (*Bruchus pisorum*)

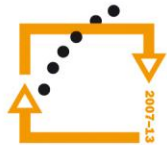
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - hrách je napaden již na poli během růstu, - k líhnutí dochází v uskladněném hrachu, brouci se pak koncentrují na oknech a v jejich okolí a snaží se vylétnout ven. - nenapadají již ostatní zásoby, jejich potravou je pyl kvetoucího hrachu. - přezimují ve skladech, v teplých oblastech i v přírodě.
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - napadený hrách lze použít pouze jako krmivo
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - v teplých oblastech z přírody.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - rané setí hrachu, likvidace napadeného porostu, hluboká orba, - aplikace insekticidu v době květu - zmrazení hrachu při teplotě - 13 °C, - aplikace plynů oprávněnou osobou.

Rušník skladištní (*Trogoderma granarium*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- brouci tmavohnědí, se světlou kresbou na krovkách
- larva je žlutohnědá s dlouhými, hnědými chloupky,
- jedna generace se vyvíjí 4-32 týdnů v závislosti na podmínkách prostředí
- vývoj se může prodloužit diapauzou.

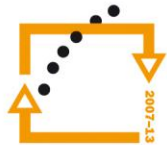
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rušník skladištní (*Trogoderma granarium*)

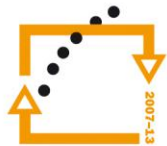
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	- vyskytuje se na importovaných výrobcích, v teplých skladech a silech.
Škody	- napadá i obilí, kde působí jako primární škůdce, který otvírá cestu škůdcům druhotným.
Šíření	- dovozem napadených výrobků
Prevence a hubení	- monitorování pomocí feromonových lapačů, - přímý boj reziduálními insekticidy, aplikovanými ve formě postřiků nebo jako fumiganty.

Máločlencovití (*Cryptophagidae*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- dospělec je hnědě zbarvený,
- drobný brouk velký 1-4 mm,
- tvar těla je podlouhle oválný,
- larva je žlutobílá,
- dávají přednost vlhku

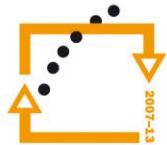
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Máločlencovití (*Cryptophagidae*)

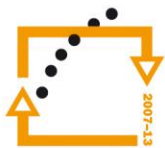
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - dává přednost vlhku, - z místa líhnutí se masivně šíří - ukrývají se ve štěrbinách, puklinách, doškových střeších, v sklepech.
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - přítomnost na nebo v blízkosti potravin - ve velkém množství je obtížný
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - v přírodě jsou běžní, - vývoj brouků v budovách nastává jen při vyšší vlhkosti.
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - snížit vlhkost vytápěním, větráním, - odstranit staré obiloviny, seno, slámu - sběr brouků vysavačem - chemické hubení bez výsledků, pokud mají příznivé podmínky pro rozmnožování

Vrtavec zhoubný (*Ptinus fur*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- dospělec je hnědý, oválný, 4 mm velký,
- má silně tečkované krovky,
- samice klade 20-80 vajíček,
- larva je podobná larvě červotoče spížíního, žije volně, před kuklením si vytváří tzv. „kolébku“,
- celkový vývoj trvá 100-120 dní,
- má 1-2 generace za rok

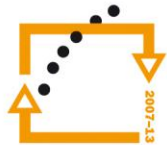
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Vrtavec zhoubný (*Ptinus fur*)

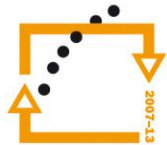
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - brouci se vyskytují koncem května a v červnu, - larvy se kuklí v srpnu nebo září, - brouci 2 generace kladou tedy ještě tentýž rok vajíčka. - jsou odolní k nízkým teplotám
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - škodí především larvy, někdy i dospělci vrtáním v dřevěných předmětech, senu, slámě apod. - napadají mouku, moučné výrobky, sušené rostliny, osivo, granulovaná krmiva, krmné směsi a moučky.
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - napadenými surovinami
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - likvidovat napadený substrát, větrat - použít tepelné ošetření (50 °C na 30 min), aerosoly pyrethroidů, organofosfátů, ve skladištích použít fumigace.

Vrtavec plstnatý (*Niptus hololeucus*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- dospělec je hustě pokrytý jemnými zlatavými chloupky, velký 3-5 mm,
- má poměrně dlouhé nohy,
- může připomínat pavouka,
- nelétá

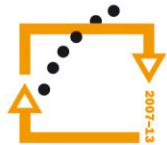
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

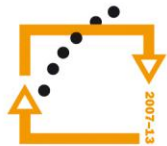
Vrtavec plstnatý (*Niptus hololeucus*)

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - zlatavé chloupky na těle - dlouhé nohy - nelétá
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - v potravinářských provozech, skladech, domácnostech, - živí se organickým materiálem
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - napadenými surovinami
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - likvidovat napadený substrát, větrat - použít tepelné ošetření (50 °C na 30 min), aerosoly pyrethroidů, organofosfátů, ve skladištích použít fumigace.

Kornatec skladištní (*Tenebroides mauritanicus*)

Biologie:

- proměna dokonalá,
- dospělec je červenohnědý, velký 6-11 mm,
- spodní stranu, nohy a tykadla má hnědočervená,
- celkový vývoj trvá kolem 180 dní,
- je to primární škůdce,
- napadá substráty rostlinného původu.

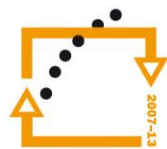
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Kornatec skladištní (*Tenebroides mauritanicus*)

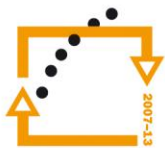
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Charakteristické znaky	<ul style="list-style-type: none"> - larva i brouk jsou primárními škůdci - v přírodě ho můžeme najít v ptačích hnízdech
Škody	<ul style="list-style-type: none"> - napadá obilí, mouku, rýži, moučné výrobky aj., - larva často také vyhlodává komůrku do dřeva, - může být příležitostně i predátorem jiných skladištních škůdců.
Šíření	<ul style="list-style-type: none"> - napadenými surovinami, - z přírody
Prevence a hubení	<ul style="list-style-type: none"> - provádět pravidelný úklid - postřiky reziduálními insekticidy, - výjimečně plynování

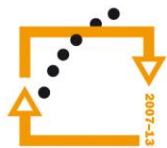
evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

**OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost**

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Děkuji za pozornost